

กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ลำดับและอนุกรม
รหัสวิชา ค32101 รายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน 3ก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
หัวข้อเรื่อง อนุกรมเรขาคณิต จำนวน 4 คาบ
ผู้สอน อาจารย์นิสิต วรปรัชญ์ นันทโพธิ์เดช

1. สาระ

สาระที่ 1: จำนวนและพีชคณิต

2. มาตรฐาน

มาตรฐาน ค 1.2 เข้าใจและวิเคราะห์แบบรูป ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน ลำดับและอนุกรม และนำไปใช้

3. ตัวชี้วัด

เข้าใจและนำความรู้เกี่ยวกับลำดับและอนุกรมไปใช้

4. สมรรถนะ

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการให้เหตุผล
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

5. สาระสำคัญ (concept)

อนุกรมที่ได้จากลำดับเรขาคณิตเรียกว่า **อนุกรมเรขาคณิต (geometric series)** และอัตราส่วนร่วมของลำดับเรขาคณิตจะเป็นอัตราส่วนร่วมของอนุกรมเรขาคณิตด้วย

โดยสูตรหาผลบวก n พจน์แรกของลำดับเรขาคณิต คือ

$$\text{ผลบวก } n \text{ พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิต } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}, \quad r \neq 1$$
$$\text{หรือ } S_n = \frac{a_1(r^n-1)}{r-1}, \quad r \neq 1$$

เมื่อ S_n แทน ผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิต

a_1 แทน พจน์ที่ 1 ของอนุกรมเรขาคณิต

a_n	แทน	พจน์ที่ n ของอนุกรมเรขาคณิต
n	แทน	จำนวนพจน์ของอนุกรมเรขาคณิต
r	แทน	อัตราส่วนร่วมของอนุกรมเรขาคณิต

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K) : นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของอนุกรมที่เกิดจากลำดับเรขาคณิตได้
2. บอกสูตรการหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตได้
3. หาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตได้

ด้านทักษะ / กระบวนการ (P) : นักเรียนสามารถ

1. ใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความหมายและนำเสนอ โดยการเขียนอนุกรมเรขาคณิต และสัญลักษณ์ S_n เพื่อแทนผลบวก n ได้ถูกต้อง
2. แก้ปัญหาโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับอนุกรมเรขาคณิตได้

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) : นักเรียนมี

1. ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
2. ส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน
3. ความตรงต่อเวลาในการเข้าห้องเรียน
4. ระเบียบวินัยในชั้นเรียน

7. สารการเรียนรู้ (content)

อนุกรมที่ได้จากลำดับเรขาคณิตเรียกว่า **อนุกรมเรขาคณิต (geometric series)** และอัตราส่วนร่วมของลำดับเรขาคณิตจะเป็นอัตราส่วนร่วมของอนุกรมเรขาคณิตด้วย

$$\text{ให้ } S = 1 + 2 + 4 + 8 + \dots + 512 \text{ ----- (1)}$$

$$2S = 2 + 4 + 8 + \dots + 512 + 1,024 \text{ ----- (2)}$$

จาก (1) และ (2) จะได้ว่า

$$(2) - (1) \quad S = 1,024 - 1 = 1,023$$

$$\text{ดังนั้น } 1 + 2 + 4 + 8 + \dots + 512 = 1,023$$

เราสามารถหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตได้ดังนี้

ให้ S_n เป็นผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตที่มี a_1 เป็นพจน์แรก และมี r เป็นอัตราส่วนร่วม

$$\text{จะได้ } S_n = a_1 + a_1r + a_1r^2 + a_1r^3 + \dots + a_1r^{n-1} \text{ ----- 1}$$

นำ $r \times 1$ จะได้

$$rS_n = a_1r + a_1r^2 + a_1r^3 + \cdots + a_1r^{n-1} + a_1r^n \quad \text{----- } 2$$

นำ $2 - 1$ จะได้

$$rS_n - S_n = a_1r^n - a_1$$

$$S_n(r-1) = a_1r^n - a_1$$

$$S_n = \frac{a_1r^n - a_1}{r-1} \text{ เมื่อ } r \neq 1$$

$$S_n = \frac{a_1r^n - a_1}{r-1} \text{ เมื่อ } r \neq 1 \text{ หรือ } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \text{ เมื่อ } r \neq 1$$

อาจเขียนผลบวกของ n พจน์แรกได้อีกแบบหนึ่ง ดังนี้

$$\text{จาก } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$$

$$S_n = \frac{a_1 - a_1r^{n-1}r}{1-r}$$

$$\text{แต่ } a_n = a_1r^{n-1}$$

$$\text{ดังนั้น } S_n = \frac{a_1 - a_n r}{1-r} \text{ เมื่อ } r \neq 1$$

โดยสูตรหาผลบวก n พจน์แรกของลำดับเรขาคณิต คือ

$$\text{ผลบวก } n \text{ พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิต } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}, \quad r \neq 1$$

$$\text{หรือ } S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r-1}, \quad r \neq 1$$

เมื่อ S_n แทน ผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิต

a_1 แทน พจน์ที่ 1 ของอนุกรมเรขาคณิต

a_n แทน พจน์ที่ n ของอนุกรมเรขาคณิต

n แทน จำนวนพจน์ของอนุกรมเรขาคณิต

r แทน อัตราส่วนร่วมของอนุกรมเรขาคณิต

ตัวอย่างที่ 1 จงหาผลบวก 7 พจน์แรกของ 1, 5, 25, 125, ...

วิธีทำ จากโจทย์ เป็นอนุกรมเรขาคณิต ซึ่งมี $a_1 = 1, r = 5$

$$\text{จาก } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$$

$$\text{จะได้ } S_{10} = \frac{1[1-5^7]}{1-5}$$
$$= \frac{-78124}{-4}$$

$$= 19531$$

ตอบ S_{10} มีค่าเท่ากับ 19,531

ตัวอย่างที่ 2 จงหาผลบวก 9 พจน์แรกของอนุกรม $48, 12, 3, \frac{3}{4}, \dots$

วิธีทำ จากโจทย์ เป็นอนุกรมเรขาคณิต ซึ่งมี $a_1 = 48, r = \frac{1}{4}$

$$\text{จาก } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$$

$$\text{จะได้ } S_9 = \frac{48 \left[1 - \frac{1}{4}^9 \right]}{1 - \frac{1}{4}}$$

$$= \frac{48 \left(1 - \frac{1}{262144} \right)}{\frac{3}{4}} = 64 \left(\frac{263143}{262144} \right) = \frac{263143}{4096}$$

ตอบ S_9 มีค่าเท่ากับ $\frac{263143}{4096}$

ตัวอย่างที่ 3 อนุกรมเรขาคณิตอนันต์หนึ่งมี $a_1 = 36, a_2 = 12$ และ $a_n = \frac{4}{243}$ จงหา r, n และ S_n

วิธีทำ

จาก $a_2 = a_1 r$
$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{12}{36} = \frac{1}{3}$$

จาก $a_n = a_1 r^{n-1}$
$$\frac{4}{243} = 36 \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1}$$

$$\left(\frac{1}{3}\right)^6 = \left(\frac{1}{3}\right)^{n-1}$$

$$n-1 = 6$$

$$n = 7$$

จาก $S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$
จะได้
$$S_7 = \frac{36 \left[1 - \left(\frac{1}{3}\right)^7 \right]}{1 - \frac{1}{3}} = 54 \left[1 - \left(\frac{1}{3}\right)^7 \right]$$

$$= 54 \left[\frac{2186}{2187} \right]$$

ตอบ $r = \frac{1}{3}, n = 7$ และ $S_7 = 54 \left[\frac{2186}{2187} \right]$

ตัวอย่างที่ 4 ลำดับเรขาคณิตชุดหนึ่งมี $a_4 = 16$ และ $S_5 - S_3 = 48$ จงหาค่า S_8

วิธีทำ

จาก $S_5 - S_3 = 48$

จะได้ว่า $a_4 + a_5 = 48$

จาก $a_4 = 16$ จะได้ว่า $a_5 = 48 - a_4 = 48 - 16 = 32$

$$\text{จะได้ } r = \frac{a_5}{a_4} = \frac{32}{16} = 2$$

พิจารณา a_1 จาก a_4 และ r จะได้ว่า $a_4 = a_1 r^3$
 $16 = a_1 (2)^3$
 $a_1 = 2$

$$\text{จะได้ } S_8 = \frac{a_1(1-r^8)}{1-r} = \frac{2(1-2^8)}{1-2} = -2(-255) = 510$$

ตอบ $S_8 = 510$

ตัวอย่างที่ 5 อนุกรมเรขาคณิต $12 + 24 + 48 + \dots$ ต้องบวกเพิ่มกี่พจน์ ถึงจะมีผลบวกเป็น 756

วิธีทำ จากโจทย์ เป็นอนุกรมเรขาคณิต ซึ่งมี $a_1 = 12, r = \frac{24}{12} = 2$ และ $S_n = 756$

$$\text{จาก } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$$

$$\text{จะได้ว่า } 756 = \frac{12(1-2^n)}{1-2}$$

$$-63 = 1 - 2^n$$

$$2^n = 64 = 2^6$$

พบว่า $n = 6$

ตอบ 3 พจน์

ตัวอย่างที่ 6 อนุกรมเรขาคณิตอนุกรมหนึ่งมีผลบวกสามพจน์แรกเป็น 13 และพจน์ที่ 5 มีค่าเป็นเก้าเท่าของพจน์ที่ 3 จงหาผลบวก 8 พจน์แรกของอนุกรมนี้

วิธีทำ จาก $a_5 = 9a_3$

จะได้ว่า $a_3 r^2 = 9a_3$

$$r^2 = 9 \text{ นั่นคือ } r = \pm 3$$

จาก $S_3 = 13$

จะได้ว่า $a_1 + a_1r + a_1r^2 = 13$

กรณีที่ 1 เมื่อค่า $r = 3$

จะได้ $a_1 + 3a_1 + 9a_1 = 13$

$$a_1 = 1$$

ดังนั้น $S_8 = \frac{a_1(1-r^8)}{1-r}$

$$S_8 = \frac{1(1-3^8)}{1-3} = 3280$$

กรณีที่ 2 เมื่อค่า $r = -3$

จะได้ $a_1 - 3a_1 + 9a_1 = 13$

$$a_1 = \frac{13}{7}$$

ดังนั้น $S_8 = \frac{a_1(1-r^8)}{1-r}$

$$S_8 = \frac{\frac{13}{7}(1-(-3)^8)}{1-(-3)} = -\frac{21320}{7}$$

ตอบ

ผลบวก 8 พจน์แรกของอนุกรมนี้ เมื่อ $r = 3$ เท่ากับ 3,280

เมื่อ $r = -3$ เท่ากับ $-\frac{21,320}{7}$

ตัวอย่างที่ 7 จงหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรม $7 + 77 + 777 + 7,777 + \dots$

วิธีทำ

$$7 + 77 + 777 + 7,777 + \dots = 7\left(\frac{9}{9}\right) + 7\left(\frac{99}{9}\right) + 7\left(\frac{999}{9}\right) + 7\left(\frac{9999}{9}\right) + \dots$$

$$= 7\left(\frac{10-1}{9}\right) + 7\left(\frac{10^2-1}{9}\right) + 7\left(\frac{10^3-1}{9}\right) + 7\left(\frac{10^4-1}{9}\right) + \dots$$

$$= \frac{7}{9} [(10-1) + (10^2-1) + (10^2-1) + (10^3-1) + (10^4-1) + \dots]$$

$$= \frac{7}{9} [(10 + 10^2 + 10^3 + 10^4 + \dots) - (1 + 1 + 1 + 1 + \dots)]$$

พิจารณาผลบวก n พจน์แรกของ $10 + 10^2 + 10^3 + 10^4 + \dots$ ซึ่งมี $a_1 = 10, r = 10$

จาก
$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$$

จะได้
$$S_n = \frac{10(1-10^n)}{1-10}$$

$$S_n = -\frac{10}{9} (1-10^n)$$

และผลบวก n พจน์แรกของ $1 + 1 + 1 + \dots$ คือ n

จะได้ว่าผลบวก n พจน์แรกของ $7 + 77 + 777 + \dots = \frac{7}{9} \left[-\frac{10}{9} (1-10^n) - n \right]$

ตอบ ผลบวก n พจน์แรกนี้ คือ $\frac{7}{9} \left[-\frac{10}{9} (1-10^n) - n \right]$

ตัวอย่างที่ 8 เซอรี น้อยหน้า และสัมต่อการออมเงินไว้จำนวนหนึ่ง โดยเดือนแรกออมไว้ 2,000 บาท เดือนที่สองออมไว้ 3,000 บาท เดือนที่สามออมไว้ 4,500 บาท และพวกเขาออมเงินไปเรื่อย ๆ จนครบ 8 เดือน อยากทราบว่าพวกเขาจะออมเงินได้ทั้งหมดกี่บาท

วิธีทำ จาก $a_1 = 2,000, r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{3,000}{2,000} = \frac{3}{2}$

$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$$

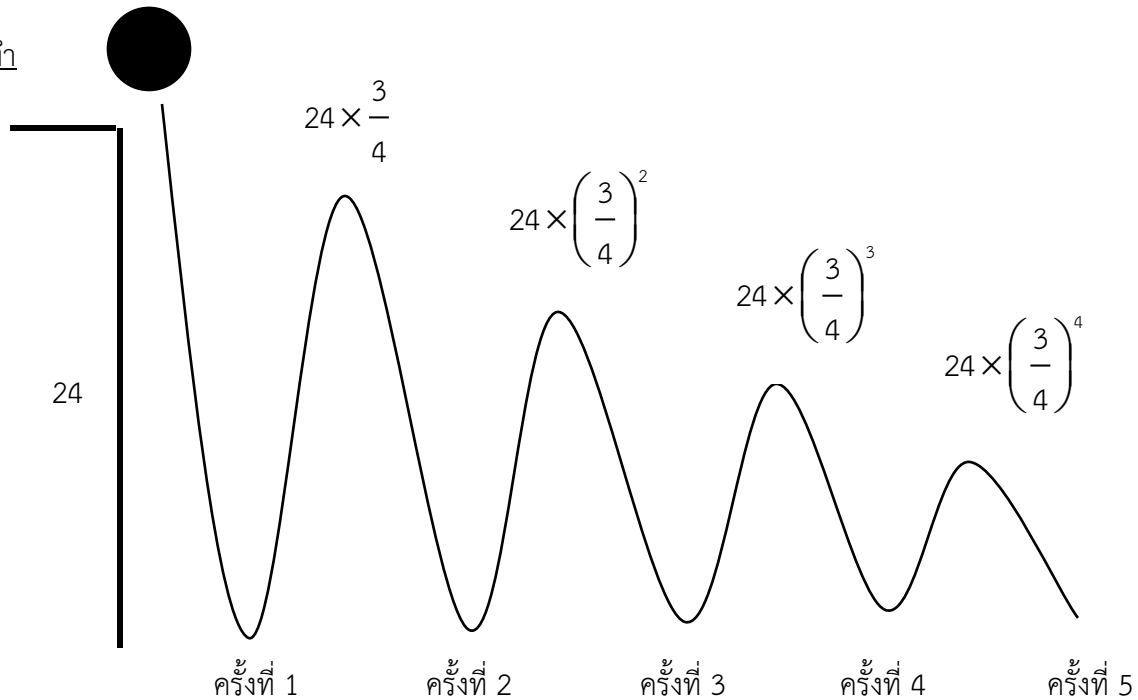
$$S_8 = \frac{2,000 \left(1 - \left(\frac{3}{2} \right)^8 \right)}{1 - \frac{3}{2}}$$

$$\begin{aligned}
 S_n &= \frac{4,000 \left(\frac{256}{256} - \frac{6,561}{256} \right)}{-1} \\
 &= -4,000 \left(\frac{-6,305}{256} \right) \\
 &= 98,515.625
 \end{aligned}$$

ตอบ ทรี, แมน และดาวจะออมเงินได้ 98,515.625 บาท

ตัวอย่างที่ 9 ลูกปิงปองตกจากโต๊ะสูง 24 ฟุต ถ้าทุกครั้งที่ลูกปิงปองตกกระทบพื้นจะกระดอนขึ้นเป็นระยะทาง $\frac{3}{4}$ ของความสูงที่ตกลงมา จงหาระยะทางทั้งหมดที่ลูกปิงปองเคลื่อนที่กระทบพื้น 5 ครั้ง

วิธีทำ

จากรูป จะได้ว่า ระยะทางทั้งหมดที่ลูกปิงปองเคลื่อนที่กระทบพื้น 5 ครั้ง เท่ากับ

$$24 + 2 \left[24 \times \left(\frac{3}{4} \right) \right] + 2 \left[24 \times \left(\frac{3}{4} \right)^2 \right] + 2 \left[24 \times \left(\frac{3}{4} \right)^3 \right] + 2 \left[24 \times \left(\frac{3}{4} \right)^4 \right] \text{ ฟุต}$$

$$\text{จะได้ } 24 + 2 \left[24 \times \left(\frac{3}{4} \right) \right] \left[1 + \frac{3}{4} + \left(\frac{3}{4} \right)^2 + \left(\frac{3}{4} \right)^3 \right] \text{ ฟุต}$$

พิจารณอนุกรม $1 + \frac{3}{4} + \left(\frac{3}{4}\right)^2 + \left(\frac{3}{4}\right)^3$

ซึ่งเป็นอนุกรมเรขาคณิตที่มี $a_1 = 1, r = \frac{3}{4}, n = 4$

จาก
$$S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$$

จะได้
$$S_4 = \frac{1 \left[1 - \left(\frac{3}{4}\right)^4 \right]}{1 - \frac{3}{4}}$$
$$= \frac{175}{64}$$

ดังนั้นระยะทางทั้งหมดที่ลูกบ๊องเคลื่อนที่กระทบพื้น 5 ครั้ง เท่ากับ

$$24 + 2 \left[24 \times \left(\frac{3}{4}\right) \right] \left(\frac{175}{64} \right) = \frac{1959}{16} \approx 122.44 \text{ ฟุต}$$

ตอบ ระยะทางทั้งหมดที่ลูกบ๊องเคลื่อนที่กระทบพื้น 5 ครั้ง ประมาณ 122.44 ฟุต

ตัวอย่างที่ 10 มิลลิ เริ่มต้นทำงานที่บริษัท YUPPI! โดยได้รับเงินเดือน 42,000 บาท ถ้าเงินเดือนของกิตเพิ่มขึ้น 8% ในทุกๆปี จงหาเงินเดือนที่กิตได้รับเมื่อขึ้นปีที่ 4 และเงินรวมที่ได้รับเมื่อทำงานครบ 8 ปี

วิธีทำ เขียนลำดับการเพิ่มขึ้นของเงินเดือนต่อปี ดังนี้

$$42,000, 42,000(1.08), 42,000(1.08)^2, 42,000(1.08)^3, \dots, 42,000(1.08)^8$$

ดังนั้น $a_1 = 42,000, r = 1.08$

จาก $a_n = a_1 r^{n-1}$

$$a_4 = a_1 r^3$$

$$a_4 = 42,000(1.08)^4 \approx 57140.54$$

$$a_4 \approx 52,907.90$$

เขียนลำดับจำนวนเงินทั้งหมดที่มิลลิได้รับในแต่ละปี ดังนี้

$$12 \ 42,000, 12 \ 42,000(1.08), 12 \ 42,000(1.08)^2, 12 \ 42,000(1.08)^3, \dots, 12 \ 42,000(1.08)^8$$

ดังนั้น $a_1 = 12 \ 42,000, r = 1.08$

พิจารณา
$$S_n = \frac{a_1 r^n - 1}{r - 1}$$

$$S_8 = \frac{12\,420,000 (1.08)^8 - 1}{(1.08) - 1}$$

$$S_8 \approx 5360860.33$$

ตอบ กิตจะได้รับเงินเดือนเมื่อขึ้นปีที่ 4 ประมาณ 52,907.90 บาท และเงินรวมเมื่อทำงานครบ 8 ปี ประมาณ 5,360,860.33 บาท

8. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้น ดังนี้
อนุกรมเลขคณิตมีผลบวก n พจน์แรกเป็นเท่าใด

[นักเรียนควรตอบว่า $S_n = \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)d]$ หรือ $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$]

ขั้นสอน(40 นาที)

1. ครูอธิบายอนุกรมเรขาคณิต
2. ครูอธิบายการหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิต โดยใช้วิธีการอธิบายและการใช้คำถามกระตุ้น
3. ครูยกตัวอย่างที่ 1 เพื่อแสดงการใช้สูตร S_n โดยครูอธิบายประกอบการถามตอบในประเด็นต้องแทนค่าอะไรบ้างในสูตร S_n
4. ครูและนักเรียนร่วมกันทำตัวอย่างที่ 2 ไปพร้อมกัน

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย

คาบที่ 2

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้น ดังนี้
อนุกรมเรขาคณิตมีผลบวก n พจน์แรกเป็นเท่าใด

$$[\text{นักเรียนควรตอบว่า } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \text{ หรือ } S_n = \frac{a_1(r^n-1)}{r-1}]$$

ชั้นสอน(40 นาที)

1. ครูยกตัวอย่างที่ 3 และ 4 เพื่อแสดงการใช้สูตร S_n โดยครูอธิบายประกอบการถามตอบในประเด็น
ต้องแทนค่าอะไรบ้างในสูตร S_n
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทำตัวอย่างที่ 5 – 7 ไปพร้อมกัน

ชั้นสรุป (5 นาที)

ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย

คาบที่ 3

ชั้นนำ (5 นาที)

ครูทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้น ดังนี้
อนุกรมเรขาคณิตมีผลบวก n พจน์แรกเป็นเท่าใด

$$[\text{นักเรียนควรตอบว่า } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \text{ หรือ } S_n = \frac{a_1(r^n-1)}{r-1}]$$

ชั้นสอน(40 นาที)

1. ครูยกตัวอย่างที่ 8 เพื่อแสดงการใช้สูตร S_n โดยครูอธิบายประกอบการถามตอบในประเด็น
ต้องแทนค่าอะไรบ้างในสูตร S_n
2. ครูและนักเรียนร่วมกันทำตัวอย่างที่ 9 – 10 ไปพร้อมกัน และถามตอบเป็นช่วงๆ

ชั้นสรุป (5 นาที)

ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย

คาบที่ 4

ชั้นนำ (5 นาที)

ครูทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้น ดังนี้
อนุกรมเรขาคณิตมีผลบวก n พจน์แรกเป็นเท่าใด

$$[\text{นักเรียนควรตอบว่า } S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r} \text{ หรือ } S_n = \frac{a_1(r^n-1)}{r-1}]$$

ชั้นสอน(40 นาที)

1. ครูอธิบายแบบฝึกหัดข้อที่ 4 เพื่อแสดงการใช้สูตร S_n โดยครูอธิบายประกอบการถามตอบในประเด็น

ต้องแทนค่าอะไรบ้างในสูตร S_n และจัดรูปอย่างไร

2. ครูและนักเรียนร่วมกันทำแบบฝึกหัดข้อที่ 5 - 8 ไปพร้อมกัน

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูสรุปบทเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้น ดังนี้

1. อนุกรมเลขคณิตมีผลบวก n พจน์แรกเป็นเท่าใด

[นักเรียนควรตอบว่า $S_n = \frac{n}{2}[2a_1 + (n-1)d]$ หรือ $S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n)$]

2. อนุกรมเรขาคณิตมีผลบวก n พจน์แรกเป็นเท่าใด

[นักเรียนควรตอบว่า $S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$ หรือ $S_n = \frac{a_1(r^n-1)}{r-1}$]

คาบที่ 5

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน โดยใช้คำถามกระตุ้น ดังนี้

อนุกรมเรขาคณิตมีผลบวก n พจน์แรกเป็นเท่าใด

[นักเรียนควรตอบว่า $S_n = \frac{a_1(1-r^n)}{1-r}$ หรือ $S_n = \frac{a_1(r^n-1)}{r-1}$]

ขั้นสอน(40 นาที)

ให้นักเรียนทำ mind map สรุปบทเรียน ที่เรียนมาทั้งหมด

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนถามข้อสงสัย

9. ภาระงาน / ชิ้นงาน

เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ลำดับและอนุกรม

10. สื่อการเรียนรู้

เอกสารประกอบการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ลำดับและอนุกรม

11.การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัด	ผลการประเมิน
				5/151
ด้านความรู้ (K) : นักเรียนสามารถ				
1. บอกความหมายของอนุกรมที่เกิดจากลำดับเรขาคณิตได้	สังเกตจากการตอบคำถามในชั้นเรียน	แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน การทำงานของนักเรียน	นักเรียนบอกความหมายได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	
2. บอกสูตรการหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตได้	สังเกตจากการตอบคำถามในชั้นเรียน	1. แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน การทำงานของนักเรียน 2. เอกสาร ประกอบการเรียน	1. นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน 2. นักเรียนสามารถหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตได้อย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	
3. หาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตได้	สังเกตจากการตอบคำถามในชั้นเรียน	1. แบบสังเกต พฤติกรรมการทำงาน การทำงานของนักเรียน 2. เอกสาร ประกอบการเรียน	1. นักเรียนตอบคำถามได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน 2. นักเรียนสามารถหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเรขาคณิตได้อย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	
ด้านทักษะและกระบวนการ (P) : นักเรียนสามารถ				
1. ใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ในการสื่อสาร สื่อความหมายและนำเสนอโดยการเขียนอนุกรมเรขาคณิตได้	การตรวจเอกสาร ประกอบการเรียน	เอกสาร ประกอบการเรียน	นักเรียนเขียนแสดงการเขียนสัญลักษณ์ S_n ได้ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	

สิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล	วิธีวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การวัด	ผลการประเมิน
				5/151
2. แก้ปัญหาโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับอนุกรมเรขาคณิตได้	การตรวจเอกสารประกอบการเรียน	เอกสารประกอบการเรียน	นักเรียนเขียนแสดงวิธีการแก้ปัญหาโดยใช้สัญลักษณ์ที่ถูกต้องอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	
ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) : นักเรียนมี				
1. ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	การเช็ครายชื่อนักเรียน	เอกสารประกอบการสอนของนักเรียน	นักเรียนให้ความร่วมมือกับการตอบคำถามในชั้นเรียนอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	
2. ส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน	สังเกตจากการตอบคำถามในห้อง	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน of นักเรียน	นักเรียนร่วมตอบคำถามอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	
3. ความตรงต่อเวลาในการเข้าห้องเรียน	การเช็ครายชื่อนักเรียน	ใบรายชื่อของนักเรียน	นักเรียนเข้าห้องเรียนไม่สายเกิน 10 นาที	
4. ระเบียบวินัยในชั้นเรียน	สังเกตจากพฤติกรรมในห้องเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน of นักเรียน	นักเรียนปฏิบัติตามอยู่ในข้อกำหนดอย่างน้อยร้อยละ 80 ถือว่าผ่าน	

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา ค32101 รายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน 3ก ระดับชั้น ม.5 ห้องที่สอน 151

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ลำดับและอนุกรม หัวข้อเรื่อง อนุกรมเรขาคณิต

ระหว่างวันที่ 20,25-27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2565

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ ระดับในการประเมิน ☐ ดีมาก ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ พอใช้ ☐ ปรับปรุง ระดับ พอใช้/ปรับปรุง ให้ระบุสิ่งที่เกิดขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนากระบวนการสอนต่อไป																			
2. ลักษณะกิจกรรม / กระบวนการจัดการเรียนรู้ <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;">☐ กระบวนการกลุ่ม/ระดมสมอง</td> <td style="width: 50%; border: none;">☐ การเน้นกระบวนการคิด</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ การสอดแทรกคุณธรรม</td> <td style="border: none;">☐ การบูรณาการ</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์</td> <td style="border: none;">☐ การให้ข้อมูลย้อนกลับ</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ การลงมือปฏิบัติจริง</td> <td style="border: none;">☐ การใช้เกม</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ การมีส่วนร่วมของนักเรียน</td> <td style="border: none;">☐ การใช้กรณีตัวอย่าง</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ การจัดสถานการณ์จำลอง</td> <td style="border: none;">☐ การแสดงความคิดเห็น</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ การเรียนรู้นอกห้องเรียน</td> <td style="border: none;">☐ การเรียนรู้จากแบบจำลอง</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ การเชื่อมโยงกับชีวิตจริง</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ อื่น ๆ โปรดระบุ</td> <td></td> </tr> </table>	☐ กระบวนการกลุ่ม/ระดมสมอง	☐ การเน้นกระบวนการคิด	☐ การสอดแทรกคุณธรรม	☐ การบูรณาการ	☐ การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ การให้ข้อมูลย้อนกลับ	☐ การลงมือปฏิบัติจริง	☐ การใช้เกม	☐ การมีส่วนร่วมของนักเรียน	☐ การใช้กรณีตัวอย่าง	☐ การจัดสถานการณ์จำลอง	☐ การแสดงความคิดเห็น	☐ การเรียนรู้นอกห้องเรียน	☐ การเรียนรู้จากแบบจำลอง	☐ การเชื่อมโยงกับชีวิตจริง		☐ อื่น ๆ โปรดระบุ		เมื่อระบุกิจกรรมแล้วสรุปผลการจัดกิจกรรมโดยสังเขป (มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร) ....
☐ กระบวนการกลุ่ม/ระดมสมอง	☐ การเน้นกระบวนการคิด																		
☐ การสอดแทรกคุณธรรม	☐ การบูรณาการ																		
☐ การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์	☐ การให้ข้อมูลย้อนกลับ																		
☐ การลงมือปฏิบัติจริง	☐ การใช้เกม																		
☐ การมีส่วนร่วมของนักเรียน	☐ การใช้กรณีตัวอย่าง																		
☐ การจัดสถานการณ์จำลอง	☐ การแสดงความคิดเห็น																		
☐ การเรียนรู้นอกห้องเรียน	☐ การเรียนรู้จากแบบจำลอง																		
☐ การเชื่อมโยงกับชีวิตจริง																			
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ																			
3. สื่อการสอน ประเภทสื่อ <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%; border: none;">☐ เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์</td> <td style="width: 50%; border: none;">☐ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน</td> <td style="border: none;">☐ เพียงพอต่อความต้องการ</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ แข็งแรง ทนทาน</td> <td style="border: none;">☐ สีสันสวยงาม</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ มองเห็นชัดเจน</td> <td style="border: none;">☐</td> </tr> <tr> <td style="border: none;">☐ อื่น ๆ โปรดระบุ</td> <td></td> </tr> </table>	☐ เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์	☐ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้	☐ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	☐ เพียงพอต่อความต้องการ	☐ แข็งแรง ทนทาน	☐ สีสันสวยงาม	☐ มองเห็นชัดเจน	☐	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ		แนวทางการพัฒนา								
☐ เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์	☐ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้																		
☐ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	☐ เพียงพอต่อความต้องการ																		
☐ แข็งแรง ทนทาน	☐ สีสันสวยงาม																		
☐ มองเห็นชัดเจน	☐																		
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ																			

4. ความร่วมมือของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ ☐ นักเรียนทุกคนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ☐ ร้อยละ 80 ของนักเรียนให้ความร่วมมือ (ส่วนใหญ่) ☐ ร้อยละ 50 ของนักเรียนให้ความร่วมมือ (ประมาณครึ่งห้อง) ☐ น้อยกว่าร้อยละ 50 ของนักเรียนให้ความร่วมมือ	แนวทางพัฒนา												
5. นักเรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ชั้น ม. เลขที่..... ชั้น ม. เลขที่..... ชั้น ม. เลขที่..... มีสาเหตุในภาพรวมจาก ☐ ขาดความเข้าใจในเนื้อหา ☐ ส่งงานไม่ตรงเวลา ☐ เล่น / คุยในเวลาเรียน ☐ ไม่กล้าแสดงออก ☐ ขาดความรับผิดชอบใน ☐ หยุดเรียนบ่อย การทำงาน ☐ นำงานวิชาอื่นขึ้นมาทำ ☐ ทำงานช้า ☐ ไม่มีหนังสือ/สมุด/เอกสาร ☐ ลุกออกจากที่นั่งหลายครั้ง มาเรียน ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ	แนวทางพัฒนา												
6. ข้อค้นพบในการจัดการเรียนรู้													
7. ชำนาญ / การบ้านที่มอบหมาย													
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; padding: 5px;"> ชำนาญ / การบ้านที่มอบหมาย </th> <th style="width: 25%; padding: 5px;"> วันที่ส่งงาน </th> <th style="width: 25%; padding: 5px;"> กำหนดส่ง </th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">.....</td> <td style="padding: 5px;">.....</td> <td style="padding: 5px;">.....</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">.....</td> <td style="padding: 5px;">.....</td> <td style="padding: 5px;">.....</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">.....</td> <td style="padding: 5px;">.....</td> <td style="padding: 5px;">.....</td> </tr> </tbody> </table>	ชำนาญ / การบ้านที่มอบหมาย	วันที่ส่งงาน	กำหนดส่ง										
ชำนาญ / การบ้านที่มอบหมาย	วันที่ส่งงาน	กำหนดส่ง											

*บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ ออกแบบโดยกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ลงชื่อ วรปรัชญ์ นันทโพธิ์เดช (ผู้สอน)
 (อาจารย์นิสิตวรปรัชญ์ นันทโพธิ์เดช)
 วันที่ 20,25-27 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2565

แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน

รหัสวิชา ค32101 วิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน 3ก ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5/151 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ระดับคะแนน

มากที่สุด	=	5 คะแนน	หมายถึง	นักเรียนมากกว่าร้อยละ 80 ของทั้งหมดสามารถปฏิบัติได้
มาก	=	4 คะแนน	หมายถึง	นักเรียนร้อยละ 71-80 ของทั้งหมดสามารถปฏิบัติได้
ปานกลาง	=	3 คะแนน	หมายถึง	นักเรียนร้อยละ 61-70 ของทั้งหมดสามารถปฏิบัติได้
น้อย	=	2 คะแนน	หมายถึง	นักเรียนร้อยละ 50-60 ของทั้งหมดสามารถปฏิบัติได้
น้อยที่สุด	=	1 คะแนน	หมายถึง	นักเรียนน้อยกว่าร้อยละ 50 ของทั้งหมดสามารถปฏิบัติได้

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					
2	นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน					
3	นักเรียนมีความตรงต่อเวลาในการเข้าห้องเรียน					
4	นักเรียนมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน					
รวมทั้งสิ้น (20)						

ระดับคุณภาพ

คะแนน	16 – 20	คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
คะแนน	12 – 15	คะแนน	หมายถึง	ดี
คะแนน	8 - 11	คะแนน	หมายถึง	พอใช้
คะแนนต่ำกว่า	7	คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง

สรุปผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

ดีมาก
 ดี
 พอใช้
 ควรปรับปรุง

ผลการประเมิน

ผ่าน
 ไม่ผ่าน